

Toivakan perusopetuksen poissaolomalli

Sltk 23.08.2022 § 94
153/12.00.02/2022

Valmistelija

Rehtori Sirpa Orell-Pohjola, 050 4751 051

Sivistyslautakunta käsitteli kokouksessaan 9.11.2021 § 127 Toivakan kunnan perusopetuksen poissaolomallin pilotointia 1.1.2022 alkaen ja käyttöönottoa 1.8.2022 alkaen.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) mukaan jokaisella koululla tulee olla toimintamalli poissaolojen seuraamisesta, niistä ilmoittamisesta ja niihin puuttumisesta (opetuksen järjestäjien kaikkien koulujen tai useamman opetuksen järjestäjän tasolla yhteisesti sovittuja toimintatapoja koulupoissaolojen seuraamiseksi, niihin puuttumiseksi ja niiden ehkäisemiseksi). Toivakan kunnan perusopetuksessa ei aiemmin ole ollut yhtenäistä mallia koulupoissaolojen ennaltaehkäisyyn, seurantaan eikä puuttumiseen. Poissaolojen seurannan, riskien tunnistamisen, poissaolosyiden selvittämisen ja varhaisen puuttumisen keinoja ja poissaolojen vaikutuksia lieventäviä ja korvaavia pedagogisia toimintatapoja on syytä lisätä.

Koulupoissaolojen määrä ja koulupudokkuus ovat valtakunnallisena ilmiönä kasvussa ja tunnistettavissa myös Toivakassa. Koulupoissaolo on ilmiönä monimutkainen ja sillä on yhteys usein myöhemmin monitahoisiksi kehittyviä ongelmia liittyen syrjäytymiseen ja mielenterveysongelmiin.

Tutkimuksessa tunnistetaan, että poissaolo on aina oire jostakin ja jopa lyhyt poissaolo voi lisätä syrjäytymisen riskiä ja poissaoloista voi muodostua oppilaalle toimintamalli. Vaikka itse poissaolojen tekijä ei olisikaan ns. huoli, voi poissaolojen määrä lisääntyessään johtaa epäsuotuisaan tilanteeseen. Syyt poissaoloihin vaihtelevat, raja luvattomien ja luvallisten poissaolojen välillä saattaa olla epäselvä. Tutkimusperustaisessa poissaololuokituksessa tunnistetaan koulukieltäytyminen, pinnaaminen, huoltaja- ja koululähtöinen poissaolo. Eri poissaolosyiden tunnistaminen on tärkeää sopivien interventoiden valinnassa.

Kouluyhteisöön kiinnittymistä tukevia käytänteitä ovat oppilaiden tunne- ja vuorovaikutustaitojen, nuorten itsetunnon ja sosiaalisten taitojen kehittäminen ja vahvistaminen sekä oppimisvaikeuksien varhainen tunnistaminen.

Koulupudokkuuden tehokas ennaltaehkäisy ja koulupoissaoloihin puuttuminen vaativat yhtenäisen ja pitkäjänteisen, moniammatillisesti toteuttavan toimintamallin.

Toivakan kunnan perusopetuksen koulupoissaoloja ennaltaehkäisevää ja poissaoloihin puuttuvaa mallia on valmisteltu Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa yhdeksän kunnan yhteisessä sitouttavan kouluyhteisötyön hankkeessa. Koulupoissaolomallia on työstetty paitsi omassa kunnassa, myös verkostokuntien SKY- ohjausryhmässä sekä hanketyöntekijöiden verkostossa. Opetus- ja kulttuuriministeriö on myös laatimassa kansallista poissaoloja ehkäisevää ja puuttumisen mallia. Eri opetuksen järjestäjien toimivia poissaolomalleja on valmistelussamme myös hyödynnetty.

Koulupoissaolomalli ei yksinään ratkaise poissaolo- ja koulupudokkuusongelmaa, mutta se muodostaa yhtenäisen viitekehyksen oppilaalle, huoltajille sekä opetus- sekä oppilashuollon henkilöstölle. Yhtenäinen koulupoissaoloja ennaltaehkäisevä ja poissaoloihin puuttuva malli antaa selkeän, vaiheittain etenevän ohjeistuksen tilanteisiin, joissa oppilaalle kertyy poissaoloja. Lähtökohtana on ennaltaehkäisy ja matalan kynnyksen puuttuminen heti, kun huoli poissaoloista herää. Yhtenäinen toimintamalli kohtelee oppilaita tasavertaisesti ja on sekä opettajien että huoltajien näkökulmasta läpinäkyvä. Koulupoissaolomallissa käsitellään tuntimääriä poissaolosyiden sijaan.

Koulupoissaolomallia pilotoitiin Toivakan kunnan perusopetuksessa kevätlukukaudella 2021 – 2022 vuosiluokilla 7 – 9. Pilotoinnista saaduilla kokemuksilla ja palautteilla poissaolomallia arvioitiin ja kehitettiin edelleen loppukevään ja kesän 2022 aikana, jonka tuloksena tuntimääriä viilattiin ja lisäksi saatiin kirjoitettua toimintatapaohjeet sitouttava kouluyhteisötyö-hankkeesta saatujen toimintamallien pohjalta. Koulupoissaolomalli otetaan käyttöön kaikilla vuosiluokilla ja kunnan molemmissa kouluissa alkaen 1.1.2023.

Syyslukukauden 2022 – 2023 aikana opetushenkilöstö, oppilaat ja huoltajat perehtyvät poissaolomalliin, sen periaatteisiin ja toimintatapaohjeisiin.

Esittelijä	Rehtori Sirpa Orell-Pohjola
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta hyväksyy Toivakan perusopetuksen päivitetyn poissaolomallin 1.8.2022 alkaen.
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.